

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
24/2910-

Dato
29. april 2025

Avgjørelse av klage på ekspropriasjonstillatelse til Statnett SF for å etablere gjerder og ny adkomst til kabelanleggene ved Grannes og Madla

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga den 27. juni 2024 anleggskonsesjon til Statnett for å bygge gjerder og utbedre adkomsten til kabelanleggene ved Grannes og Madla i Stavanger og Sola kommuner. Statnett fikk samme dag ekspropriasjonstillatelse for erverv av nødvendig grunn og rettigheter for å gjennomføre tiltaket.

Ekspropriasjonstillatelsen ble påklaget av Agnete Velde Jansson og Nils Rune Haga, som begge er grunneiere som berøres av ekspropriasjonstillatelsen for Grannes muffeanlegg. Klagene tilfredsstiller vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE kan ikke se at det fremkommer forhold i klagene som gir grunn til å omgjøre vedtaket, og oversendte derfor klagene 12. november 2024 til Energidepartementet for endelig behandling.

NVEs vedtak

I medhold av oreigningslova § 2 nr.19 ga NVE i vedtak av 27. juni 2024 Statnett tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter avstått i Sola og Stavanger kommune i Rogaland fylke for å bygge nye gjerder rundt muffeanleggene på Grannes og Madla. NVE gir også tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter for å etablere nye/utbedrete adkomstveier til de to muffeanleggene, herunder rett til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og muffeanleggene.

NVE fant i vedtaket etter en samlet vurdering, at de samfunnsmessige fordelene utvilsomt er større enn ulempene som påføres andre. NVE forutsatte at Statnett forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere/rettighetshavere.

Klagene

Klage fra grunneier Agnete Velde Jansson

Jansson reagerer på at det er planlagt omfattende sikring og synes ikke det er tilstrekkelig begrunnet i NVEs vedtak. Med en høyde 3,5 meter som inkluderer tre høyder med piggråd, vil gjerdet fremstå meget ruvende. Buffersonen på 3,5 meter målt ut fra gjerdet medfører at Jansson blir fratatt betydelig grunn som er egnet til dyrking. Det synes ikke å være en klar begrunnelse for hvorfor den betydelige buffersonen er nødvendig av hensyn til anleggets sikkerhet. Jansson anfører at inngrepet ikke er «tvillaust» mer til gagn enn skade, jf. ekspropriasjonsloven § 2 andre ledd.

Klage fra grunneier Nils Rune Haga

Haga ser positivt på at muffeanlegget sikres med gjerde og aksepterer de planlagte inngrepene på hans eiendom for å gjennomføre disse. Han kan derimot ikke akseptere vedtaket om ny vei over hans eiendom. Anlegget har i dag en lovlig adkomst, og klager mener det ikke er behov for en ny vei som belaster Hagas drift ytterligere. Hagas eiendom nyttes i dag til ridesenter, og veirett gjennom senteret vil medføre trafikkfare for både barn og dyr. Opparbeidelse og bruk av vei vil være skadelig for ridesenteret og for grusdekket som er tilpasset hestetrening. Haga anfører at det ikke er hjemmel til å ekspropriere veirett over hans eiendom, da han mener tiltaket ikke er mer til gagn enn til skade, jf. oreigningslova § 2 andre ledd.

Statnetts kommentarer til klagene

Statnett viser til kraftberedskapsforskriftens krav til sikring av høyspentanlegg for å begrunne utformingen av sikringstiltakene rundt anlegget. Statnett viser til krav om at gjerdet skal være minst 2,7 meter høyt, og om at det i tillegg skal monteres piggrådsgjerder på toppen. Kjøretraséen sikrer adkomst og at det til enhver tid er fritt for vegetasjon i trasébredden.

Statnett vurderer at bruk av eksisterende adkomstvei ikke er forvarlig for tyngre kjøretøy. Hvis den eksisterende adkomstveien skal kunne brukes for tyngre kjøretøy, må det utføres grunnarbeider og masser må fylles ut i Hafrsfjord. Det er lite ønskelig pga. faren for utslipp i sjøen. Hagas landbruksvei er foretrukket, og veien vil benyttes svært sjeldent. Statnett vil sørge for forutsigbarhet for grunneier, og varsle transporter i så god tid som mulig.

NVEs vurdering av klager

NVE viser til at sikringstiltakene følger av krav i kraftberedskapsforskriften. NVE har lagt Statnetts uttalelse om standarden på eksisterende adkomstvei til grunn for vurderingen. En bedre adkomstvei er en forutsetning for at anlegget skal kunne sikres og for at beredskapen skal kunne bli god nok. NVE mener det er færre ulemper ved å utbedre jordbruksveien enn den eksisterende adkomstveien, selv om ridesenteret og Haga vil kunne bli påvirket. NVE mener ekspropriasjonsinngrepet ikke vil medføre store ulemper, da veien benyttes svært sjeldent og vil være forutsigbar. NVE fastholder sin vurdering av at ekspropriasjonsinngrepet «tvillaust» er mer til gagn enn til skade. NVE kan ikke se at det kommer frem nye opplysninger i klagene som gir grunnlag for å endre på vedtaket.

Energidepartementets vurdering

Departementet skal vurdere de synspunktene som klagen kommer med, og har kompetanse til å prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd. De oversendte klagen anses å ha rettslig klageinteresse og klagen vurderes som rettidige, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis dersom tiltaket tvilløst er mer til gagn enn skade, jf. oreigningslova § 2 andre ledd. Interesseavveiningen innebærer at hensynet til samfunnets interesse i tiltaket avveies mot ulempene for grunneiere og rettighetshavere, samt andre allmenne interesser.

Departementet er enig i NVEs vurdering av at sikringstiltak er nødvendig av sikkerhetshensyn. Departementet mener videre at tiltaket har begrensede negative ulemper både for samfunnet og grunneierne. Et gjerde rundt bygningen vil ikke endre synligheten av de elektriske anleggene vesentlig sammenlignet med dagens situasjon. Gjerdet er i tråd med anbefalingene fra NVE om høyde på gjerde til områdesikring etter kraftberedskapsforskriften § 5-1, jf. NVEs veileder til kraftsberedskapsforskriften. Buffersonen er nødvendig for å etablere kjøretraséen, og bredden er begrunnet i nødvendig avstand mellom muffeanlegget og gjerdet, samt at det skal være en akseptabel svingradius i kjøretraséen. Kjøretraséen sikrer adkomst og at det til enhver tid er fritt for vegetasjon i trasébredden. Departementet er enig i NVEs vurdering av at nedbygging av dyrka jord kan forsvares ut fra sikkerhets- og beredskapshensyn.

Når det gjelder adkomstvei har departementet lagt til grunn at dagens adkomstvei er uegnet for tyngre transport. Departementet er enig med NVE i at det er nødvendig med forsvarlig adkomst til anlegget for at anlegget skal kunne sikres og beredskapen skal kunne bli god nok. Bruk av Hagas jordbruksvei krever sannsynligvis lite utbedring, og ulempene fremstår som begrensede for grunneier og ridesenteret. Veien skal ifølge Statnett benyttes svært sjeldent. Statnett skal også sørge for forutsigbarhet til grunneier og varsle transporter i så god tid som mulig. Etter departementets vurdering er tiltaket tvilløst mer til gagn enn skade og vilkåret i ekspropriasjonsloven for å gi samtykke til ekspropriasjon er dermed oppfylt.

Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. Energidepartementet opprettholder NVEs vedtak 27. juni 2024 om samtykke til ekspropriasjonstillatelse for sikring av muffeanlegg på Grannes og Madla og nye adkomstveier.

Vedtaket er endelig. Det er ikke klagerett på klageinstansens vedtak, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Departementet minner om ettårsfristen for å begjære skjønn, jf. ekspropriasjonsloven § 16.
Fristen løper fra dags dato.

Med hilsen

Tollef Taksdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Ann-Ida Østensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Agnete Jansson
HELP v/advokat Kamilla B Hauge
Nils R. Haga
Vierdal Advokatfirma AS

KOP